

Herfstkleuren - 2013

Uitgave van de Vereniging Vrienden van het Bewaarde Land

Hallo beste vrienden,

Na de lange mooie zomer is het dan toch herfst geworden. Nog een paar weken en dan is ook "Het Bewaarde Land seizoen" weer voorbij, en kunnen we de tenten en spullen weer in de opslag opbergen. We kunnen terugkijken op een mooi seizoen, weliswaar een nat koud voorjaar, maar toch zijn bijna alle series zonder problemen verlopen.

Vandaag dat ik dit schrijf, 2 oktober 2013, ben ik in de ochtend op zoek gegaan naar burlende damherten in de Amsterdamse Waterleiding Duinen. Was nog karig, maar het is ook nog een beetje te vroeg in de tijd. Het was voor mij een voorbereidende tocht voor volgende week woensdag. Dan gaan medewerkers van Fonds 1818 op uitnodiging met het Bewaarde Land mee voor een mooie wandeling, als tegenprestatie voor wat ze al jaren voor ons betekenen.

Op za 19 oktober kunt u met ons mee voor een wandeling in Meijendel en op zo 20 oktober voor een paddenstoelenexcursie in Baarn, zie elders in dit blad. Ook zijn we volop bezig om de toekomst van de locatie Meijendel van Het Bewaarde Land zeker te stellen. Er wordt me vaak gevraagd "Zijn jullie er nog volgend jaar?". Ja, we zijn er nog volgend jaar en als het meezit en iedereen z'n best doet gaat het zeker voor de komende vier jaar lukken. Hopelijk gaat dan de subsidiekraan weer open, wie weet.

Veel leesplezier en misschien tot ziens bij onze wandelingen. Groetjes,

Visarend / Henk

Aan dit nummer werkten mee :

Marjanne Addink, Carly Bishop, Barry Blommestein, Henk van Haastregt, Sheila Keilholz, Hans Kiers, Mariette van Leeuwen en Aad de Vette

Jouw eigen bijdrage :

Heb je een leuk verhaal, foto of gedicht uit het Bewaarde Land? Stuur het naar vrienden.bewaarde.land@planet.nl

Het **Praatstokje** is een uitgave van de Vereniging Vrienden van het Bewaarde Land. Word jeugdlid door € 7,50 over te maken op giro 4868724. Volwassenen lid voor € 17,50 per jaar. Donateur elk bedrag. Stuur je adresgegevens naar onze ledenadministratie : vrienden.bewaarde.land@planet.nl of : Vereniging Vrienden van het Bewaarde Land, Clara Visserplaats 1, 2331 BN te Leiden

Bezoek vrouwtjes Fleur aan schooltuin

Op vrijdag 28 juni gaan drie Vrouwtjes Fleur op bezoek bij het schooltuinen-complex 'de Akkerdistel' in het Leidse park Cronesteyn. Ze worden gastvrij onthaald door Walrus, wachter in het Bewaarde Land en een enthousiaste vrijwilliger bij de schooltuinen.

Bij de koffie in de fraai aangelegde Vlindertuin vertelt Walrus van alles over het reilen en zeilen van de tuin.

Elke schooldag komen er kinderen van zo'n vijf Leidse basisscholen een uur op bezoek om in hun tuintjes te werken en om deel te nemen aan allerlei andere leuke en leerzame natuuractiviteiten.

Na de koffie volgt de rondleiding langs keurig aangelegde en onderhouden lapjes grond. Op ieder perceeltje verbouwen de kinderen een keur aan groente en bloemen: boontjes, sla, worteltjes, uien, hyacinten en goudsbloemen (voor de zelfgemaakte calendulazalf!). We lopen door een mooie boomgaard,

nemen een kijkje bij de bijenkasten en belanden in een mysterieus stukje tuin onder een grote lindenboom, de Beestjestuin, waar allerlei materiaal ligt dat aantrekkelijk is voor kleine en grote kruipers, zoals insecten, kikkers, muizen en egels. Een heerlijk verstopplekje, waar kinderen ongestoord op ontdekkingstocht kunnen gaan. Een stukje verderop bevindt zich een heus zintuigpad, dat het Bewaarde Land naar de kroon steekt met een spannend tunnelgedeelte! Ook staat daar een intrigerend houten standbeeld, door een kunstenaar aan de tuin geschonken.

De Vrouwtjes Fleur zijn natuurlijk niet weg te slaan uit de zeer uitgebreide kruidentuin, waar in diverse perken werkelijk van alles te vinden is wat Moeder Natuur voor de gezondheid geschonken heeft.

Ze stuiten daarbij op een insectenhotel en komen uit bij een door Walrus aangelegde waterput, die het centrum vormt van een mooie bloementuin met twaalf perken als de uren van een klok, elk door één van de tuinvrijwilligers aangelegd en onderhouden.

Tot slot bezoeken de Vrouwtjes Fleur de kas, een heerlijke plek wanneer het regent, waar tomaten en basilicum groeien, en stekjes van de vijgenboom uit de Vlindertuin. De ochtend wordt afgesloten met een gezellige lunch in de ruime eetkeuken en we bedanken Walrus hartelijk voor het fijne bezoek aan deze prachtige tuin!

Vroegeling / Sheila

Een Wulp in het Bewaarde Land

Dag, mijn naam is Wulp en ik ben sinds kort wachter bij het Bewaarde Land in Den Haag. Een prachtig en bijzonder gebied met een kwetsbare flora. Eigenlijk is het Bewaarde Land, van alle dingen die ik in mijn leven doe, tot nu toe de meest directe manier van bijdragen aan de toekomst van de wereld.

Zelf ben ik als basisschoolleerling in contact gekomen met de natuur door het plaatselijke Natuur- en Milieueducatiecentrum in het heempark in Amstelveen. Na het bezoek met de school werden dit centrum en dit park voor mij een erg geliefde plek om te bezoeken, waarna mijn actieradius zich al snel uitbreidde naar het Amsterdamse Bos, en met de Jeugdbond voor Natuurstudie ook richting verder gelegen natuurgebieden zoals de Botshol en het Wormer- en Jisperveld. Prachtig en in alle weersomstandigheden op de fiets. Dit gun ik ieder kind.

Bovendien besef ik me, dat deze onbetaalbare ervaringen de basis vormen voor een leven met zorg voor de natuurlijke omgeving. Tijdens mijn studietijd heb ik me aangesloten bij Milieudefensie waar ik nog steeds actief ben, om deze kwetsbare en waardevolle natuur ook te beschermen. Ook na vele werkreizen in het buitenland (voor ontwikkelingssamenwerking en noodhulp in diverse stof-fige en gevaarlijke uithoeken van de wereld) weet ik de diverse en knusse natuur in Nederland meer dan ooit te waarderen. De laatste jaren houd ik mij veel bezig met eetbare wilde planten, en met bushcraft (outdoor vaardigheden), waar ik ook wel eens een workshop in geef.

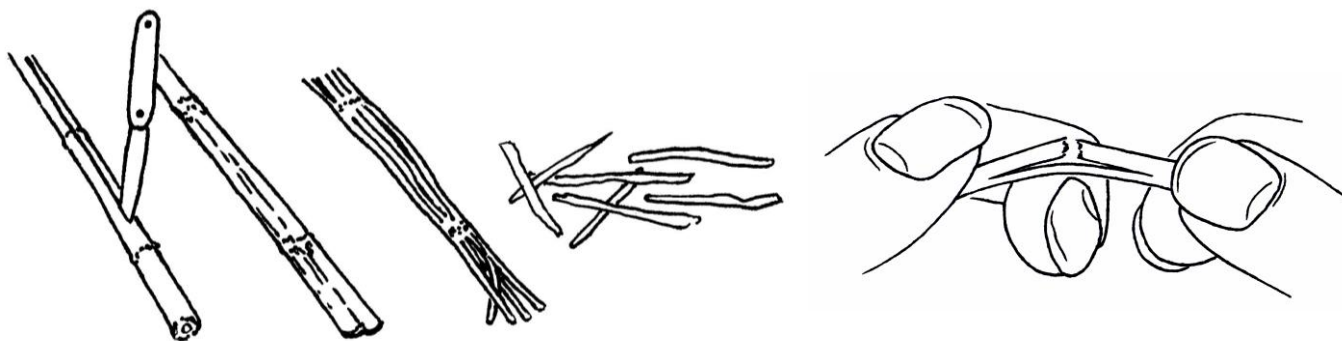
Hartelijke groet, en tot ziens !

Wulp / Carly

Maak je eigen touw met . . . brandnetels!

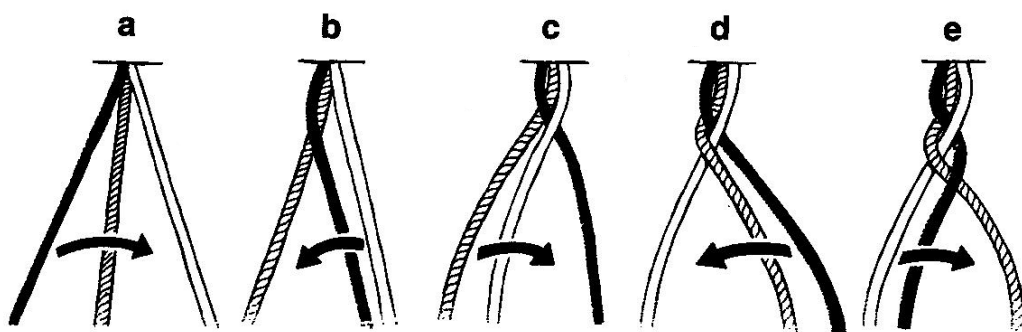
Brandnetels zijn heerlijk in de soep, maar wist je dat je er ook touw mee kunt maken? De stengels kunnen niet in de soep, maar ze bevatten heel stevige vezels, die je goed kunt gebruiken voor kleding en voor touw.

Zoek een mooie lange stengel van ongeveer een meter. Verwijder de blaadjes en stekjes. Let op dat je je niet prikt. Kerf de stengel over de hele lengte in met een puntig mesje (zie afbeelding). Vouw de stengel open zodat de binnenkant boven ligt (zie afbeelding).

Verwijder nu de kern door de platgevouwen stengel over je vinger te knakken en de losse stukjes kern los te pulken (zie afbeelding). Als je klaar bent heb je een soort matje van vier strengen (zie afbeelding). Die strengen zitten nog aan elkaar vast bij de knopen, daar waar de bladeren aan de stengel zaten. Maak de vier strengen voorzichtig van elkaar los.

Nu kun je drie strengen gebruiken om een touw te vlechten. Bind de uiteinden samen en klem dit ergens in vast. Houd de drie strengen voor je, breng de linker streng naar het midden (a), en daarna de rechter er overheen (b). Breng wat nu de linkerstreng is naar het midden (c), de rechter er overheen (d), en zovoort (e). Vlecht zo gelijkmatig en strak als je kunt voor een prachtig touw!

Merel / Aad

* De rekenaars onder ons hadden natuurlijk al uitgepuzzeld dat je met drie brandnetelstengels vier touwen kunt vlechten!

- - o o o o - Herfstrecept van vrouw Fleur - o o o o - -

Gevulde paddenstoelenhoeden

Benodigd:

- 4 grote zwamhoeden (bijv. parabello's)
- gorgonzola of andere blauwe aderkaas (ca. 200 gr)
- 4 dunne plakjes spek (of oude strooikaas) en verse tuinkruiden.

Borstel de hoeden schoon en doe een klontje boter of olijfolie in de hoed. Bak ze ca. 10 minuten in een op 200 graden voorverwarmde oven.

Vul de hoeden met de gorgonzola of andere blauwe aderkaas en dek af met een reepje spek of anders bestrooi met smeltkaas.

Zet ze op het bovenste rooster in de oven en bak ze in 15-20 minuten gaar.

Dien de paddenstoelenhoeden op met wat verse tuinkruiden.

Eet smakelijk !!!

Knutselen in de herfst

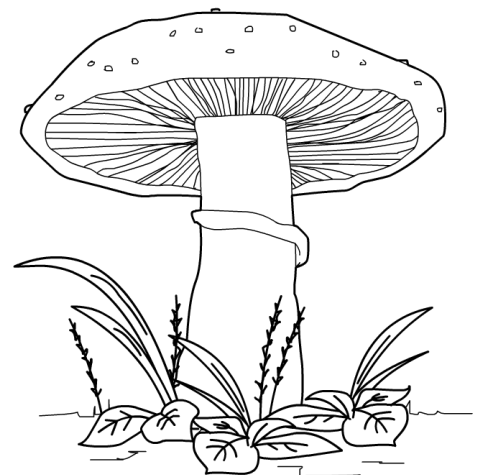
In de herfst kun je leuk knutselen met eikels, kastanjes en bladeren. Maak er een mooi mozaïek van of een schilderij en poppetjes.

Een schilderij van bladeren. Neem een stevig stuk karton en plak de (gedroogde)

bladeren hierop. Je kunt het nog mooier maken door buiten gevonden zaden en gedroogde bloemen er tussendoor te plakken.

Je kunt ook een mooie afdruk maken van de schors van een boom. Zoek een boom met een beetje ribbelige schors, neem een stuk tekenpapier en een kleurpotlood of een waskrijtje, druk dat tegen de schors en ga zachtjes met het potlood of krijt over de schors, zo krijg je mooie afdruk van de schors.

Visarend / Henk

Paddenstoelenexcursie Baarn

Folklore, verhalen en kinderen (van 0-80)

Een aantal jaren geleden heb ik voor Wachters van het Bewaarde Land een excursie georganiseerd met als thema Paddenstoelen: folklore, verhalen en kinderen (van 0-80). Nadien is mij meerdere keren door diverse mensen gevraagd om een herhaling. Hieraan wil ik gehoor geven op zondag 20 oktober.

Programma:

Inloop met koffie v.a. 10:30 uur bij het Boscafé van Bewaarde Land in Baarn.

Start excursie : 11.00 uur

Terug : ca. 15:00 uur

Kopje soep opeten met zelf meegebrachte boterhammen.

Graag uiterlijk 10 oktober opgeven i.v.m. minimum (8) aantal deelnemers.

Ook andere vestigingen van het Bewaarde Land, gezinsleden, kinderen en vrienden van het Bewaarde Land zijn welkom.

Informatiemateriaal (beschikbaar tegen kostprijs) :

- zoekkaarten
- NMV-boekjes (€ 1,-)
- Op een grote paddenstoel....: verhalen rond en over paddenstoelen (€ 2,-)

Omdat wij willen weten of er voldoende belangstelling is, graag aanmelden bij Aardhommel/Barry Blommestein : b.blommestein@hetbewaardeland.nl of via de link : <http://datumprikker.nl/p6xyg2rdguwzez6u>.

Kosten: vrijwillige bijdrage is welkom

Meenemen: spiegeltje, loepje als je die bezit, eten en drinken voor onderweg. Draag oude, warme kleding die tegen een stootje kan, wandelschoenen.

Met vriendelijke groeten,

Tonderzwam / Ans Klarenbeek

Snoek in het Bewaarde Land

Hoe een hulpvader wachter werd in het Bewaarde Land

"Wil je morgen mee naar Het Bewaarde Land, want ik heb ouders tekort". Met deze woorden begon mijn avontuur in het Bewaarde Land. En zo kwam het dat ik in de stromende regen de volgende ochtend richting Wassenaar aan het fietsen was. Tot mijn verbazing stelde men zich daar voor met namen als: Orca, Waterjuffer en Dolfijn. En ook de kinderen hadden zichzelf dergelijke namen aangemeten. Natuurlijk kon ik niet achterblijven en spontaan kwam de naam "Snoek" bij me op. Een naam, die ik sindsdien nog altijd met trots draag. Ondanks de regen, was het een ontzettend leuke dag. De kinderen leken weinig last te hebben van de nattigheid en de kou, want hun enthousiasme overwon de elementen. Dus na deze dag met het element Aarde, onder leiding van Dolfijn, door te hebben gebracht, was ik gemakkelijk overgehaald om ook de laatste dag mee te gaan.

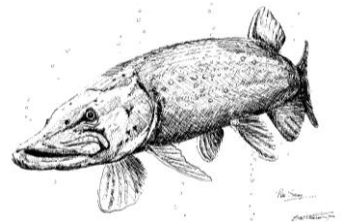
Een hut in het bos. Wie zou hier wonen?

Na deze eerste introductie in het Bewaarde Land, wilde ik meer! Daarom ben ik de week erop gelijk gestart in een nieuwe reeks. Dit keer echter als "hulpwachter". Samen met Visarend vertegenwoordigden we het element Lucht. Uiteraard begreep ik, dat ik als hulpwachter de tas van Visarend moest dragen, maar daarnaast stimuleerde Visarend me echt om ook een actieve rol aan te nemen. Het verbaasde me, hoe snel er een hechte band was opgebouwd tussen

de kinderen en ons. De groep was vol vertrouwen en ongelooflijk geïnteresseerd in alles wat we vertelden. Ik was op mijn beurt weer onder de indruk van de grote kennis der natuur, die Visarend tentoonspande. Waar ik toch ook redelijk wat dacht te weten. Ik troostte mezelf met de uitspraak van Socrates, "Het verstandigst zijn zij, die weten wat ze niet weten", en greep de gelegenheid aan om te leren. Daarbij viel het me op, dat de interesse van de kinderen snel is gewekt. Niet perse door feitenkennis, maar door vorm, geur en het onbekende. Heerlijk puur en vol ontdekkingslust.

Deze reeks als hulpwachter heeft mij volledig overtuigd. De kinderen hebben zo een schitterende tijd in het Bewaarde Land en ik kreeg de indruk, dat ze zich ook daadwerkelijk in een andere wereld waanden. Het deed me erg goed om te zien, dat ondanks alle computers, televisieprogramma's en andere afleiding, een Meikever ook gewoon genoeg blijkt om een kind in vervoering te brengen!

Sinds 10 september ben ik vader geworden van een dochttertje: Amy. Ik hoop dat ze net zo geniet van buiten zijn en de natuur wil ontdekken. En over een paar jaar weet ik zeker dat ze ook als een echte Bewaardelander rondstapt in Meijendel. Ik ben benieuwd welke naam ze kiest...

Snoek / Hans

Lekker bungelen aan een liaan

Oproep aan onze vrienden

Zoals u ongetwijfeld weet zijn wij als bestuur van de Vereniging Vrienden van Het Bewaarde Land (VVBL) bezig met het vergaren van gelden, teneinde het voortbestaan van het Bewaarde Land (BL) op de langere termijn te garanderen.

De locatie in Meijndel heeft door het wegvallen van subsidie door de gemeente Leiden een onzekere toekomst op de langere termijn. Door allerlei acties kunnen de Vereniging Natuurbeleving (uitvoerder van het BL-programma in Meijndel) en de Vrienden het voortzetten van het programma voor de komende drie jaar garanderen. Het bestuur van de Vereniging Natuurbeleving is in gesprek met sponsors en particulieren over sponsoring in de toekomst. Dit zal echter niet voldoende zijn.

De Vereniging zoekt ook naar andere manieren om een extra bijdrage te leveren. Eén van de mogelijkheden is dat bedrijven een dag met personeel naar het Bewaarde Land komen om een speciaal programma mee te maken, dit tegen betaling. Er is echter weinig bekendheid met betrekking tot deze mogelijkheid.

Wij willen u als vriend vragen om bij uw werkgever hier bekendheid aan te geven. Wij ontwikkelen een flyer met de gegevens over dit programma inclusief de kosten. Als u geïnteresseerd bent om met het bedrijf in 2014 hieraan mee te doen, geef ons dan een seintje dan zullen wij u de flyer graag toezenden.

Visarend / Henk

Notariële schenking

Notarissen Roes en de Vries regelen voor ons notariële schenkingen tegen een gereduceerd tarief. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onze voorzitter : Henk van Haastregt.

Rapenburg 36 | 2311 EX Leiden T 071 - 523 36 36
F 071 - 512 11 47 | E info@roesendevries.nl | www.roesendevries.nl

Bestuur

Voorzitter	Henk van Haastregt	Achterweg 57	2242 JX Wassenaar
(Visarend)	070-5111430	henk.haastregt-van@ziggo.nl	
Secretaris	Mariette van Leeuwen	Willem de Zwijgerlaan 17	2224 ER Katwijk
(Staartmees)	06-10002462	mariette.van.leeuwen@hotmail.com	
Penningmeester	Aad de Vette	Clara Visserplaats 1	2331 BN Leiden
(Merel)	071-5318854	vrienden.bewaarde.land@planet.nl	
Lid	Marjanne Addink	Oranjerie 34	2316 ZK Leiden
(Gierzwaluw)	071-5130765	marjanne@oranjerie.demon.nl	

Praatstokje in kleur

N.B. Het drukken in kleur is duur. Wil je het "Praatstokje" in kleur zien, geef dan je e-mailadres door via vrienden.bewaarde.land@planet.nl en je krijgt het via de email in de originele kleuren.

Aanmelden als vriend(in)

Een kind kan voor € 7,50 per jaar (t/m het 18e jaar) jeugdlid worden van onze vereniging, volwassenen voor € 17,50 per jaar, of donateur voor elk bedrag. Meld je aan per e-mail bij: vrienden.bewaarde.land@planet.nl of per post naar Clara Visserplaats 1, 2331 BN Leiden middels onderstaande strook:

Naam: Geb. jaar
 Voor jeugdleden

Adres:

Postcode: Woonplaats:

e-mail adres:

Voor toezending Praatstokje en korte berichten

Ja, O ik wil jeugdlid worden, O ik wil lid worden, O ik wil donateur worden
Rekeningnummer 4868724 t.n.v. Vereniging Vrienden van het Bewaarde Land,
onder vermelding van de locatie die uw voorkeur heeft :

☐ Meijndel of ☐ Den Haag
of ☐ Gooi en Eemland of ☐ algemeen

AGENDA - AGENDA - AGENDA - AGENDA - AGENDA

Za 19 okt 2013 van 10:00 tot 12:00 uur : Herfstwandeling Wassenaar
Herfstwandeling in de duinen van Meijendel. We gaan genieten van de herfstkleuren, snoepen van de laatste bessen en na afloop drinken we thee bij het huisje van vrouw Fleur. Aanmelding via email vrienden.bewaarde.land@planet.nl of telefonisch 071-5318854 (Aad/Merel)

Zo 20 okt 2013 van 11:00 tot 15:00 uur : Paddenstoelenexcursie Baarn
Paddenstoelenexcursie over folklore, verhalen en kinderen (van 0-80). Inloop vanaf 10:30 met koffie bij Boscafé op Scoutingterrein in Baarn. Aanmelding per email b.blommestein@hetbewaardeland.nl (Barry) of via internetpagina <http://datumprikker.nl/p6xyg2rdguwzez6u>.

Actieve vrienden

Wil jij de Vrienden van het Bewaarde Land af en toe een handje meehelpen? Stuur dan een emailtje naar vrienden.bewaarde.land@planet.nl. Op dit moment komen de meeste actieve leden uit de omgeving van locatie Meijendel. Maar ook leden elders in het land zijn van harte welkom.